

# KASBIY STANDART

## Veterinariya bo'yicha feldsherlar va texniklar

---

Reyestr raqami:

QR kod

### I. Umumiy ma'lumotlar

1. Kasbiy standartning qo'llanish sohasi: Ushbu kasbiy standart "Veterinariya texnigi", "Veterinariya feldsheri", "Hayvonlarni davolash va kalligini oldini olish bo'yicha veterinar", "Veterinariya sanitari" kasblari bo'yicha xodimlarga malaka talablarini belgilash, ularning malakasini mustaqil baholash, ta'lim dasturlarini ishlab chiqish, shuningdek, tashkilotlarda inson resurslarini boshqarish sohasi va boshqa faoliyat yo'nalishlarida keng turda qo'llaniladi.

2. Ushbu kasbiy standartda quyidagi asosiy tushunchalar va atamalar qo'llaniladi:

bilim – kasbiy faoliyat doirasidagi vazifalarni bajarish uchun zarur bo'ladigan, o'rganilgan va o'zlashtirilgan ma'lumotlar;

DACUM – korxonaning tajribali xodimlaridan iborat ekspert guruhlarida tuzilgan guruh muhokamalarini o'tkazish usuli;

informal ta'lim – aniq maqsadga yo'naltirilgan, ammo institutsionallashtirilmagan (muayyan qoidalar va normalarni mujassamlashtirmagan), rasmiy yoki norasmiy ta'limdan ko'ra kamroq tashkillashtirilgan va tarkiblashtirilgan hamda oiladagi, ish joyidagi, yashash joyidagi va kundalik hayotdagi o'quv faoliyatini o'z ichiga olgan ta'lim shakli;

iqtisodiy faoliyat turi – savdo uchun mo'ljallangan mahsulot ishlab chiqarish (xizmat ko'rsatish) maqsadida u yoki bu turdagi resurslarni (uskunalar, mehnat, texnologiya va boshqalar) birlashtirishga asoslangan ishlab chiqarish jarayoni;

kasb – ko'nikma va bilimlarni talab qiladigan muayyan funksiyalar va vazifalarni bajarish bilan bog'liq bo'lgan faoliyat turi;

kasb xaritasi – kasb nomi, mehnat funksiyalari tavsifi, kasbga qo'yiladigan asosiy xususiyatlar va talablarni o'z ichiga olgan muayyan kasb to'g'risidagi tizimlashtirilgan ma'lumotlarni o'z ichiga olgan kasbiy standartning tarkibiy elementi;

kasbiy standartlar reyestri – bu kasbiy standartlarning nomi, qamrab olingan kasblar, uni qabul qilishga oid qaror (buyruq) rekvizitlari hamda amal qilish muddatini o'z ichiga olgan tizimlashtirilgan ro'yxat;

ko'nikma – mehnat vazifasi doirasida alohida yoki yakka harakatlarni jismoniy va aqliy jihatdan bajarish;

mehnat funksiyasi – kasbiy faoliyat doirasida xodim tomonidan belgilangan natijaga erishish uchun amalga oshiriladigan mehnat vazifalari majmui;

mehnat vazifasi – mehnat funksiyasi doirasida xodimga yuklanadigan (topshiriladigan) ishning aniq turi;

mehnat harakatlari – xodimning mehnat predmeti bilan o‘zaro ta‘sirida muayyan mehnat natijasiga erishiladigan jarayon;

norasmiy ta‘lim – ta‘lim xizmatlari taqdim etilishini ta‘minlovchi shaxs yoki tashkilot tomonidan institutsionallashtirilgan (muayyan qoidalar va normalarni mujassamlashtiruvchi), aniq maqsadga yo‘naltirilgan va rejalashtirilgan, shaxsni butun hayoti davomida o‘qitishdagi rasmiy ta‘limga qo‘shimcha va (yoki) uning muqobil shakli.

3. Kasbiy standartni ishlab chiqishga asos bo‘lgan normativ-huquqiy hujjatlar:

O‘zbekiston Respublikasining 2023-yil 21-avgustdagi “Veterinariya to‘g‘risida”gi O‘zbekiston Respublikasi Qonuniga o‘zgartirishlar kiritish haqida”gi O‘RQ-864-son Qonuni;

O‘zbekiston Respublikasining 2023-yil 9-noyabrdagi “O‘simliklarni himoya qilish to‘g‘risida”gi O‘RQ-877-son Qonuni;

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 1-iyundagi “Pillachilik sohasida kasanachilikni qo‘llab-quvvatlash hamda pilla yetishtirish uchun ozuqa bazasini yanada kengaytirishning qo‘shimcha chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF-85-son Farmoni;

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 12-dekabrdagi “Qishloq xo‘jaligida erkin bozor munosabatlarini yanada rivojlantirishning qo‘shimcha chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF-205-son Farmoni;

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 16-oktabrdagi “Kasbiy ta‘limda malakali kadrlar tayyorlash tizimini yanada takomillashtirish va xalqaro ta‘lim dasturlarini joriy qilish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF-158-son Farmoni;

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 5-apreldagi “2023-yilda Qishloq xo‘jaligi mahsulotlari ishlab chiqarish, qayta ishlashni kengaytirish va qo‘llab-quvvatlashning qo‘shimcha chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-113-son Qarori;

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 30-sentabrdagi “O‘zbekiston Respublikasi milliy malaka tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-345-son Qarori;

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2025-yil 17-iyundagi “O‘zbekiston Respublikasi milliy malaka tizimini tartibga solishga qaratilgan ayrim normativ-huquqiy hujjatlarni tasdiqlash to‘g‘risida”gi 369-son qarori.

4. Ushbu kasbiy standartda quyidagi qisqartmalar qo‘llaniladi:

MMR – Milliy malaka ramkasi;

TMR – Tarmoq malaka ramkasi.

## II. Kasbiy standartning pasporti

|   |                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                 |
|---|------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|
| 1 | Kasbiy standartning nomi:                                  | Veterinariya bo'yicha feldsherlar va texniklar                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                 |
| 2 | Kasbiy faoliyatning asosiy maqsadi:                        | Hayvonlar va parrandalarni kasalliklarining oldini olish, tashxis qo'yish va davolash                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                 |
| 3 | IFUT bo'yicha seksiya, bo'lim, guruh, sinf va kichik sinf: | N seksiyasi Professional, ilmiy va texnik faoliyat;<br>75 Veterinariya faoliyati;<br>75.0 Veterinariya faoliyati;<br>75.00 Veterinariya faoliyati;<br>75.00.0 Veterinariya faoliyati.                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                 |
| 4 | Kasbiy standartning qisqacha mazmuni:                      | Belgilangan hududdagi aholi punktlarida hayvonlar kasalliklarining oldini olish va ularni bartaraf yetish bo'yicha veterinariya tadbirlarini tashkil qiladi va o'tkazish, hayvonlarning diagnostik tadqiqotlari va immunizatsiyasini, yuqumli kasalliklar o'choqlarini yo'q qilish, kasal hayvonlarni davolashni amalga oshirish. Hayvonlarni so'yishdan oldin ko'rikdan o'tkazish, so'yish mahsulotlarini veterinariya-sanitariya ekspertizasini va go'shtni markalashni amalga oshirish |                                 |
| 5 | Qamrab olingan kasblar ro'yxati va malaka darajasi:        | <b>Kasb kodi va nomi:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | <b>TMRdagi malaka darajasi:</b> |
|   |                                                            | 51640008 Veterinariya sanitari                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 3                               |
|   |                                                            | 32400005 Veterinariya feldsheri                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 5                               |
|   |                                                            | 32400007 Veterinariya texnigi                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 5                               |
|   |                                                            | 32400 Hayvonlarni davolash va kalligini oldini olish bo'yicha veterinar                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 5                               |

### III. Kasbiy faoliyat turining funksional xaritasi

| Kasb |                                                                                   | Mehnat funksiyalari |                                                                                                                  | Mehnat vazifalari |                                                                                                                       |
|------|-----------------------------------------------------------------------------------|---------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| T/r  | Kod va nomi                                                                       | Kodi                | Nomi                                                                                                             | Kodi              | Nomi                                                                                                                  |
| 1    | 51640008<br>Veterinariya sanitari                                                 | A1.3                | Hayvonlar kasalliklari paydo bo'lishining oldini olish uchun veterinariya-sanitariya tadbirlarini o'tkazish      | A1.01.3           | Chorvachilik va parrandachilik binolariga texnik xizmat ko'rsatish                                                    |
|      |                                                                                   |                     |                                                                                                                  | A1.02.3           | Chorvachilik binolarida dezinfeksiya, dezinseksiya va deratizatsiya ishlarini amalga oshirish                         |
| 2    | 32400005<br>Veterinariya feldsheri                                                | B1.5                | Hayvonga tashxis qo'yish. Davolash muolajalarini o'z vaqtida samarali o'tkazish, va qo'shimcha tavsiyalar berish | B1.01.5           | Klinik tekshiruvga tayyorlash. Sifat talablariga muvofiq ishlash. Dori-darmonlar, asboblarni va jihozlarni tayyorlash |
|      |                                                                                   |                     |                                                                                                                  | B1.02.5           | Hayvonga tashxis qo'yish, davolash muolajalarini o'z vaqtida samarali o'tkazish                                       |
| 3    | 32400007<br>Veterinariya texnigi                                                  | D1.5                | Profilaktik, diagnostika va davolash tadbirlarini o'tkazish                                                      | D1.01.5           | Hayvonlar va parrandalarni kasalliklarining oldini olish                                                              |
|      |                                                                                   |                     |                                                                                                                  | D1.02.5           | Tibbiy va diagnostik veterinariya manipulyatsiyalarini bajarish                                                       |
| 4    | 32400 Hayvonlarni davolash va kalligini oldini olish bo'yicha veterinar operatori | E1.5                | Barcha turdagi hayvonlarga veterinariya xizmatini ko'rsatish                                                     | E1.01.5           | Hayvonlarni klinik tekshiruvdan o'tkazish                                                                             |
|      |                                                                                   |                     |                                                                                                                  | E1.02.5           | Kasal hayvonlarni davolash tadbirlarini o'tkazish                                                                     |

#### IV. Kasblar xaritasi va mehnat funksiyalari tavsifi

|                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Kasbning nomi:                                                                                                    | Veterinariya sanitari                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                    |
| Mashg'ulot nomining kodi:                                                                                         | 51640                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                    |
| TMR bo'yicha malaka darajasi:                                                                                     | 3                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                    |
| Malakani baholashga qo'yiladigan talablar                                                                         | Tavsiya etiladi                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                    |
| Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:                                                                  | Kamida 3 oylik amaliy stajirovkadan o'tganligi                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                    |
| Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:                                                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>– chorva hayvonlariga zarar yetkazmaslik;</li> <li>– yangi texnologiyalar va innovatsiyalarni o'zlashtirishga intilish;</li> <li>– samarali mehnat munosabatlarini o'rnatish;</li> <li>– professional rivojlanish ustida ishlash;</li> <li>– jamoa bilan ishlash va ish jarayonini muvofiqlashtirish</li> </ul> |                                                                                                                                    |
| Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:                                                                             | Boshlang'ich professional ta'lim                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                    |
| Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:                                                                    | o'rta maxsus ta'lim, umumiy o'rta ta'lim + norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                    |
| Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:                                                                          | –                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                    |
| Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:                                                                           | 3-4 razryadli Veterinariya sanitari                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                    |
| Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:                                                                                | <b>TMR bo'yicha malaka darajasi</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | <b>Kasbning nomi</b>                                                                                                               |
|                                                                                                                   | 5                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Veterinar hamshira                                                                                                                 |
| <b>Mehnat funksiyalarining tavsifi</b>                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                    |
| <b>Kodi va nomi</b>                                                                                               | <b>Mehnat vazifalari</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                    |
| A1.3- Hayvonlar kasalliklari paydo bo'lishining oldini olish uchun veterinariya-sanitariya tadbirlarini o'tkazish | A1.01.3- Chorvachilik va parrandachilik binolariga texnik xizmat ko'rsatish                                                                                                                                                                                                                                                                            | <b>O'qitish natijalari</b>                                                                                                         |
|                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | <b>Mehnat harakatlari:</b>                                                                                                         |
|                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 1. Chorvachilik va parrandachilik binolarida mavsumiy sanitariya va zoogigiyenik dizenfeksiya, deratizatsiya ishlarini olib borish |
|                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 2. Chorva mollarini yuqumli, invazion kasalliklardan himoya qilish, parazitlar bashoratlar, kemiruvchilarga qarshi kurashish       |
|                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 3. Hayvonlarni tashish vositalarini veterinariya-sanitariya qoidalariga muvofiqligi bo'yicha tekshirish                            |
|                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 4. Yaylovlar va hayvonlarni sug'orish joylarining sanitariya holatini tekshirish                                                   |
|                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | <b>Ko'nikmalar:</b>                                                                                                                |
|                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Turli xil etiologiyasi hayvonlar kasalliklarining oldini olish choralari ishlab chiqish                                            |
|                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Biologik va parazitlarga qarshi preparatlardan foydalanish                                                                         |
|                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Biologik materialni tanlash va saqlash                                                                                             |
|                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | <b>Bilimlar:</b>                                                                                                                   |
|                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Turli xil etiologiyalik hayvonlar kasalliklarining oldini olish choralari                                                          |

|  |                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                       |
|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |                                                                                                             | Biologik va parazitlarga qarshi preparatlardan foydalanish qoidalari                                                                                                                                                                                  |
|  |                                                                                                             | Biologik materialni tanlash va saqlash tartibi                                                                                                                                                                                                        |
|  | A1.02.3-<br>Chorvachilik<br>binolarida<br>dezinfektsiya va<br>deratizatsiya<br>ishlarini amalga<br>oshirish | <b>Mehnat harakatlari:</b>                                                                                                                                                                                                                            |
|  |                                                                                                             | 1. Chorvachilik va parrandachilikda ishlatiladigan chorvachilik va parrandachilik binolari, hayvonlar va parrandalar uchun vaqtinchalik turar joylar, asbob-uskunalar, inventar va jihozlarni dezinfektsiya qilish                                    |
|  |                                                                                                             | 2. Hayvonlarning jasadlari, biologik chiqindilar va veterinariya preparatlarini utilizatsiya qilish                                                                                                                                                   |
|  |                                                                                                             | 3. Veterinariya-sanitariya tadbirlari natijalarini belgilangan tartibda rasmiylashtirish                                                                                                                                                              |
|  |                                                                                                             | <b>Koʻnikmalar:</b>                                                                                                                                                                                                                                   |
|  |                                                                                                             | Biologik mahsulotlarni koʻrsatmalarga muvofiq foydalanish                                                                                                                                                                                             |
|  |                                                                                                             | Allergiya testlarini oʻrnatish                                                                                                                                                                                                                        |
|  |                                                                                                             | Biologik moddalarni kiritish                                                                                                                                                                                                                          |
|  |                                                                                                             | <b>Bilimlar:</b>                                                                                                                                                                                                                                      |
|  |                                                                                                             | Etiologiyalik hayvon kasalliklari turlari va oldini olish usullari                                                                                                                                                                                    |
|  |                                                                                                             | Parazitlarga qarshi preparatlardan foydalanish tartibi                                                                                                                                                                                                |
|  |                                                                                                             | Biologik materialni tanlash va saqlash qoidalari                                                                                                                                                                                                      |
|  |                                                                                                             | Hayvonlarni oziqlantirish asoslari va ularga rioya qilmaslik oqibatlari                                                                                                                                                                               |
|  | <b>Masʼuliyat va mustaqillik:</b>                                                                           | 1. Chorvachilik va parrandachilikda ishlatiladigan chorvachilik va parrandachilik binolarini, hayvonlar va parrandalar uchun vaqtinchalik turar joylarni, asbob-uskunalar, inventar va jihozlarni dezinfektsiya qilishda rahbariyat ostida masʼuliyat |
|  | <b>Texnik va/yoki texnologik talab</b>                                                                      | Hayvonlarni fiksatsiya qilish asboblariidan samarali foydalanish                                                                                                                                                                                      |

|                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                          |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------|
| Kasbning nomi:                                                                                                        | Veterinariya feldsheri                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                          |
| Mashg'ulot nomining kodi:                                                                                             | 32400                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                          |
| TMR bo'yicha malaka darajasi:                                                                                         | 5                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                          |
| Malakani baholashga qo'yiladigan talablar                                                                             | Tavsiya etiladi                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                          |
| Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:                                                                      | Kamida 3 oylik amaliy stajirovkadan o'tganligi                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                          |
| Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:                                                           | – chorva hayvonlariga zarar yetkazmaslik;<br>– yangi texnologiyalar va innovatsiyalarni o'zlashtirishga intilish;<br>– samarali mehnat munosabatlarini o'rnatish;<br>– professional rivojlanish ustida ishlash;<br>– jamoa bilan ishlash va ish jarayonini muvofiqlashtirish |                                                                                          |
| Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:                                                                                 | o'rta maxsus professional ta'lim                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                          |
| Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:                                                                        | boshlang'ich professional ta'lim yoki o'rta professional ta'lim + norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba                                                                                                                                                             |                                                                                          |
| Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:                                                                              | –                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                          |
| Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:                                                                               | –                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                          |
| Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:                                                                                    | <b>TMR bo'yicha malaka darajasi</b>                                                                                                                                                                                                                                          | <b>Kasbning nomi</b>                                                                     |
|                                                                                                                       | 5                                                                                                                                                                                                                                                                            | Veterinariya feldsher-laboranti                                                          |
| <b>Mehnat funksiyalarining tavsifi</b>                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                          |
| <b>Kodi va nomi</b>                                                                                                   | <b>Mehnat vazifalari</b>                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                          |
| B1.5-Hayvonga tashxis qo'yish. Davolash muolajalarini o'z vaqtida samarali o'tkazish, va qo'shimcha tavsiyalar berish | B1.01.5-Klinik tekshiruvga tayyorlash. Sifat talablariga muvofiq ishlash. Dori-darmonlar, asboblarni tayyorlash                                                                                                                                                              | <b>O'qitish natijalari</b>                                                               |
|                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                              | <b>Mehnat harakatlari:</b>                                                               |
|                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                              | 1. Ish muhitini tashkil qilish                                                           |
|                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                              | 2. Dori-darmonlar, asboblarni va jihozlarni tayyorlash                                   |
|                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                              | 3. Hayvonlarni klinik tekshiruvga tayyorlash                                             |
|                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                              | <b>Ko'nikmalar:</b>                                                                      |
|                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                              | Kasal hayvonlarni turiga qarab fiksatsiya qilish                                         |
|                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                              | Kasal hayvonlarga tashxis qo'yishda o'xshash kasalliklarni farqlash                      |
|                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                              | Kasallik turining kechishi, hayvonning tirik vazniga qarab dorilarni me'yorini belgilash |
|                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                              | Dorilarni yo'riqnomaga muvofiq qo'llash                                                  |
|                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                              | Dorilar yuborilgandan keyin hayvonlarda klinik tekshiruvlar o'tkazish                    |
|                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                              | <b>Bilimlar:</b>                                                                         |
|                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                              | Kasal hayvonlarni qabul qilish tartibi                                                   |
|                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                              | Kasal hayvonlarni fiksatsiya qilish usullari                                             |
|                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                              | Klinik tekshiruvlarda asbob va jihozlardan foydalanish qoidalari                         |
|                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                              | Kasal hayvonlarda qo'yilgan tashxisiga ko'ra dori-darmon me'yorlari                      |
|                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                              | Mehnatni muhofaza qilish va sanitariya qoidalari                                         |

|                                        |                                                                                                         |                                                                           |
|----------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|
|                                        | B1.02.5-<br>Hayvonga tashxis<br>qo'yish, davolash<br>muolajalarini o'z<br>vaqtida samarali<br>o'tkazish | <b>Mehnat harakatlari:</b>                                                |
|                                        |                                                                                                         | 1. Hayvonlarga tashxis qo'yish                                            |
|                                        |                                                                                                         | 2. Dori-darmonlar, asboblari va jihozlarni tayyorlash                     |
|                                        |                                                                                                         | 3. Hayvonlarda davolash muolajalarini o'tkazish                           |
|                                        |                                                                                                         | <b>Ko'nikmalar:</b>                                                       |
|                                        |                                                                                                         | Hayvon egasidan hayvon to'g'risida anamnez ma'lumotlarini olish           |
|                                        |                                                                                                         | Kasal hayvonda klinik tekshiruvlar o'tkazish                              |
|                                        |                                                                                                         | Tekshiruv natijalariga muvofiq kasal hayvonga tashxis qo'yish             |
|                                        |                                                                                                         | Kasallik turi va kechishiga qarab davolash uchun dorilar tayinlash        |
|                                        |                                                                                                         | Kasallik qo'zg'atuvchisiga ta'sir qiluvchi dorilardan foydalanish         |
|                                        |                                                                                                         | Kasallikni to'xtatuvchi dorilarni qo'llash                                |
|                                        |                                                                                                         | <b>Bilimlar:</b>                                                          |
|                                        |                                                                                                         | Hayvonlar fiziologiyasi va genetikasi asoslari                            |
|                                        |                                                                                                         | Klinik tekshiruv usullari                                                 |
|                                        |                                                                                                         | Tayinlangan va patogenetik dori xususiyatlari                             |
|                                        |                                                                                                         | Hayvonga infuziya va inyeksiya qilish usullari                            |
|                                        | <b>Mas'uliyat va mustaqillik:</b>                                                                       | 1. Chorva va parrandalarga tashxis qo'yishda rahbariyat ostida mas'uliyat |
| <b>Texnik va/yoki texnologik talab</b> |                                                                                                         | Klinik tashxis asboblariidan samarali foydalanish                         |

|                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                    |
|------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Kasbning nomi:                                                   | Veterinariya texnigi                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                    |
| Mashg'ulot nomining kodi:                                        | 32400                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                    |
| TMR bo'yicha malaka darajasi:                                    | 5                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                    |
| Malakani baholashga qo'yiladigan talablar                        | Tavsiya etiladi                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                    |
| Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:                 | Kamida 3 oylik amaliy stajirovkadan o'tganligi                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                    |
| Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:      | – chorva hayvonlariga zarar yetkazmaslik;<br>– yangi texnologiyalar va innovatsiyalarni o'zlashtirishga intilish;<br>– samarali mehnat munosabatlarini o'rnatish;<br>– professional rivojlanish ustida ishlash;<br>– jamoa bilan ishlash va ish jarayonini muvofiqlashtirish |                                                                                                    |
| Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:                            | o'rta maxsus professional ta'lim                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                    |
| Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:                   | boshlang'ich professional ta'lim yoki o'rta professional ta'lim + norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba                                                                                                                                                             |                                                                                                    |
| Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:                         | –                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                    |
| Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:                          | –                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                    |
| Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:                               | <b>TMR bo'yicha malaka darajasi</b>                                                                                                                                                                                                                                          | <b>Kasbning nomi</b>                                                                               |
|                                                                  | 5                                                                                                                                                                                                                                                                            | Veterinariya feldsheri                                                                             |
| <b>Mehnat funksiyalarining tavsifi</b>                           |                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                    |
| <b>Kodi va nomi</b>                                              | <b>Mehnat vazifalari</b>                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                    |
| D1.5-Profilaktik, diagnostika va davolash tadbirlarini o'tkazish | D1.01.5-Hayvonlar va parrandalarni kasalliklarining oldini olish                                                                                                                                                                                                             | <b>O'qitish natijalari</b>                                                                         |
|                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                              | <b>Mehnat harakatlari:</b>                                                                         |
|                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                              | 1. Hayvonga tashxis qo'yish                                                                        |
|                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                              | 2. Davolash muolajalarini o'z vaqtida samarali o'tkazish                                           |
|                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                              | 3. Hayvonlarni davolashda qo'shimcha tavsiyalar berish                                             |
|                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                              | <b>Ko'nikmalar:</b>                                                                                |
|                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                              | Hayvonlar va parrandalarni to'g'ri parvarishlash, oziqlantirish va saqlash qoidalariga amal qilish |
|                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                              | Hayvonlarning umumiy holatini kuzatish va kasallik alomatlarini aniqlash                           |
|                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                              | Tezkor klinik tekshiruvlar o'tkazish                                                               |
|                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                              | Veterinariya dori vositalarini to'g'ri tanlash va qo'llash                                         |
|                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                              | Hayvon egalariga parvarish va kasalliklarning oldini olish bo'yicha tavsiyalar berish              |
|                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                              | <b>Bilimlar:</b>                                                                                   |
|                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                              | Hayvonlar va parrandalarda uchraydigan asosiy kasalliklar va ularning sabablari                    |
|                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                              | Kasalliklarning oldini olish (profilaktika) usullari                                               |

|  |                                                                         |                                                                                                 |                                                                                         |
|--|-------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|
|  |                                                                         | Veterinariya dori vositalarining turlari, ta'siri va qo'llash qoidalari                         |                                                                                         |
|  |                                                                         | Diagnostika asoslari va klinik belgilar                                                         |                                                                                         |
|  |                                                                         | Mehnatni muhofaza qilish va biologik xavfsizlik qoidalari                                       |                                                                                         |
|  | D1.02.5-Tibbiy va diagnostik veterinariya manipulyatsiyalarini bajarish | <b>Mehnat harakatlari:</b>                                                                      |                                                                                         |
|  |                                                                         | 1. Hayvonlarni tekshiruv va muolajalar uchun to'g'ri usulda ushlab turish (fiksatsiya qilish)   |                                                                                         |
|  |                                                                         | 2. Diagnostik manipulyatsiyalarni bajarish (palpatsiya, perkussiya, auskultatsiya)              |                                                                                         |
|  |                                                                         | 3. Inyeksiya turlarini amalga oshirish                                                          |                                                                                         |
|  |                                                                         | 4. Bog'lash, yara tozalash va antiseptik ishlov berish                                          |                                                                                         |
|  |                                                                         | <b>Ko'nikmalar:</b>                                                                             |                                                                                         |
|  |                                                                         | Veterinariya manipulyatsiyalarini texnika va xavfsizlik qoidalariga rioya qilgan holda bajarish |                                                                                         |
|  |                                                                         | Hayvonning holatiga qarab muolaja usulini tanlash                                               |                                                                                         |
|  |                                                                         | Tibbiy va diagnostik asboblarni to'g'ri ishlatish                                               |                                                                                         |
|  |                                                                         | Dori vositalarini dozalash va qo'llash                                                          |                                                                                         |
|  |                                                                         | Gigiyena va antiseptika qoidalariga amal qilish                                                 |                                                                                         |
|  |                                                                         | Hayvonlar bilan ehtiyotkor va insonparvar munosabatda bo'lish                                   |                                                                                         |
|  |                                                                         | Olingan diagnostik ma'lumotlarni qayd etish va tahlil qilish                                    |                                                                                         |
|  |                                                                         | <b>Bilimlar:</b>                                                                                |                                                                                         |
|  |                                                                         | Hayvonlar anatomiyasi va fiziologiyasi asoslari                                                 |                                                                                         |
|  |                                                                         | Veterinariya tibbiyotida qo'llaniladigan asosiy manipulyatsiyalar                               |                                                                                         |
|  |                                                                         | Inyeksiya va boshqa muolajalarni bajarish texnologiyasi                                         |                                                                                         |
|  |                                                                         | Antiseptika va aseptika qoidalari                                                               |                                                                                         |
|  |                                                                         | Veterinariya dori vositalarining turlari va qo'llash tartibi                                    |                                                                                         |
|  |                                                                         | <b>Mas'uliyat va mustaqillik:</b>                                                               | 1. Veterinariya manipulyatsiyalarini belgilangan ko'rsatmalar asosida mustaqil bajarish |
|  | 2. Hayvon salomatligi uchun javobgarlik                                 |                                                                                                 |                                                                                         |
|  | <b>Texnik va/yoki texnologik talab</b>                                  |                                                                                                 | Sterilizator va qaynatish moslamalaridan samarali foydalanish                           |

|                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                    |
|-------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Kasbning nomi:                                                    | Hayvonlarni davolash va kalligini oldini olish bo'yicha veterinariya operatori                                                                                                                                                                                               |                                                                                                    |
| Mashg'ulot nomining kodi:                                         | 32400                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                    |
| TMR bo'yicha malaka darajasi:                                     | 5                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                    |
| Malakani baholashga qo'yiladigan talablar                         | Tavsiya etiladi                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                    |
| Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:                  | Talab etilmaydi                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                    |
| Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:       | – chorva hayvonlariga zarar yetkazmaslik;<br>– yangi texnologiyalar va innovatsiyalarni o'zlashtirishga intilish;<br>– samarali mehnat munosabatlarini o'rnatish;<br>– professional rivojlanish ustida ishlash;<br>– jamoa bilan ishlash va ish jarayonini muvofiqlashtirish |                                                                                                    |
| Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:                             | o'rta maxsus professional ta'lim                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                    |
| Norasmiiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:                   | boshlang'ich professional ta'lim yoki o'rta professional ta'lim + norasmiiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba                                                                                                                                                            |                                                                                                    |
| Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:                          | –                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                    |
| Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:                           | –                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                    |
| Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:                                | <b>TMR bo'yicha malaka darajasi</b>                                                                                                                                                                                                                                          | <b>Kasbning nomi</b>                                                                               |
|                                                                   | 4                                                                                                                                                                                                                                                                            | Avtomatlashtirish obyektlari texnik texnologii                                                     |
| <b>Mehnat funksiyalarining tavsifi</b>                            |                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                    |
| <b>Kodi va nomi</b>                                               | <b>Mehnat vazifalari</b>                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                    |
| E1.5-Barcha turdagi hayvonlarga veterinariya xizmatini ko'rsatish | E1.01.5-Hayvonlarni klinik tekshiruvdan o'tkazish                                                                                                                                                                                                                            | <b>O'qitish natijalari</b>                                                                         |
|                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                              | <b>Mehnat harakatlari:</b>                                                                         |
|                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                              | 1. Fermer xo'jaligida mahsulot ishlab chiqish uchun xarajatlar sarfi va iqtisodiy holatni baholash |
|                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                              | 2. Dispanserlash orqali poda sindromatikasini tahlil qilish                                        |
|                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                              | 3. Fermalarda mahsuldor hayvonlarni saqlash va oziqlantirish sharoitlarini tahlil qilish           |
|                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                              | 4. Hayvonlarni klinik tekshiruvdan o'tkazish                                                       |
|                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                              | 5. Laboratoriya tekshirishlari uchun patmateriallar olish                                          |
|                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                              | 6. Patmateriallarni tekshirish                                                                     |
|                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                              | <b>Ko'nikmalar:</b>                                                                                |
|                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                              | Mahsulotlar ishlab chiqarish uchun ketgan sarf xarajatlarni tahlil qilish                          |
|                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                              | Hayvon kasallanish darajasini aniqlash                                                             |
|                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                              | Mahsuldor hayvonlarda uchraydigan yuqumsiz, akusher – ginekologik kasalliklarni barvaqt aniqlash   |
|                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                              | Laboratoriya tekshiruvlari uchun qon, sut, siydik namunalarni olish                                |

|                                        |                                                           |                                                                                                        |
|----------------------------------------|-----------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                        |                                                           | Klinik tekshirish orqali statusni aniqlash                                                             |
|                                        |                                                           | <b>Bilimlar:</b>                                                                                       |
|                                        |                                                           | Hayvonlar fiziologiyasi va genetikasi asoslari                                                         |
|                                        |                                                           | Poda sindromatikasi asoslari                                                                           |
|                                        |                                                           | Hayvonlarda modda almashinuvi darajasi va akusher ginekologik kasallik xususiyatlari                   |
|                                        |                                                           | Klinik tekshiruv usullari                                                                              |
|                                        |                                                           | Laboratoriya tekshiruvlari uchun qon, sut, siydik namunalarini olish tartibi                           |
|                                        |                                                           | Normal tahlil natijalari                                                                               |
|                                        | E1.02.5-Kasal hayvonlarni davolash tadbirlarini o'tkazish | <b>Mehnat harakatlari:</b>                                                                             |
|                                        |                                                           | 1. Hayvonlarning kasalligi sababini aniqlash                                                           |
|                                        |                                                           | 2. Davolash tartibini tuzish                                                                           |
|                                        |                                                           | 3. Davolash natijalarini qayd etish                                                                    |
|                                        |                                                           | <b>Ko'nikmalar:</b>                                                                                    |
|                                        |                                                           | Kasal hayvonlarning umumiy holati va kasallik patogenezini aniqlash                                    |
|                                        |                                                           | Davolash davomiyligi, preparatlarni tanlash va qo'llash                                                |
|                                        |                                                           | Kasal hayvonni doimiy nazorat qilish                                                                   |
|                                        |                                                           | Hayvonning turi va yoshini hisobga olgan holda davolash                                                |
|                                        |                                                           | <b>Bilimlar:</b>                                                                                       |
|                                        |                                                           | Kasal hayvon organ va to'qimalarida kechayotgan patologik jarayon xususiyatlari                        |
|                                        |                                                           | Kasal hayvonlarga qo'llanilgan dori vositalarining ta'sir etish mexanizmi                              |
|                                        |                                                           | Kasal hayvonlar holati parametrlari                                                                    |
|                                        | <b>Mas'uliyat va mustaqillik:</b>                         | 1. Kasal hayvon va parranda turlariga davolashda ularning xavfsizligi va salomatligi uchun javobgarlik |
| <b>Texnik va/yoki texnologik talab</b> |                                                           | Hayvonlarga tashxis qo'yish va davolash vositalaridan samarali foydalanish                             |

## V. Kasbiy standartning texnik ma'lumotlari

### 5.1. Kasbiy standartni ishlab chiqishda ishtirok etgan tashkilot (korxona)lar to'g'risida ma'lumot

| T/r | Ishlab chiquvchilar to'g'risida ma'lumot                                                                                                               |                                  |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|
|     | Ish joyi va lavozimi                                                                                                                                   | Familiyasi, ismi, otasining ismi |
| 1   | Qishloq xo'jaligi vazirligi Ilm-fan, innovatsiyalar va ta'limni rivojlantirish boshqarmasi kasbiy malakalarni rivojlantirish bo'yicha bosh mutaxassisi | Suvanqulov Sh. M.                |
| 2   | Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti O'IB prorektori                                              | Elmuradov A. A.                  |
| 3   | Samarqand veterinariya meditsinasi texnikumi direktori                                                                                                 | Bazarov S. R.                    |
| 4   | Samarqand veterinariya meditsinasi texnikumi ICHTBDO'                                                                                                  | Xayitov A. G'.                   |
| 5   | Samarqand viloyat veterinariya va chorvachilikni rivojlantirish boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari                                         | Baqoyev O. A.                    |
| 6   | "Chorva sut servis" MCHJ rahbari                                                                                                                       | G'ulomov A. M.                   |